

Staatskoerant

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

Vol 447

Kaapstad, 9 September 2002

No. 23827

DIE PRESIDENSIE

No. 1167

9 September 2002

Die amptelike vertaling van die onderstaande Wet wat op 20 Junie 2002 in die Staatskoerant verskyn het, word hierby vir algemene inligting gepubliseer:—

No. 22 van 2002: Wet op Verlies of Behoud van Lidmaatskap van Nasionale en Provinsiale Wetgewers, 2002.

AIDS HELPLINE: 0800-123-22 Prevention is the cure

Wet No. 22, 2002 WET OP VERLIES OF BEHOUD VAN LIDMAATSKAP VAN
NASIONALE EN PROVINSIALE WETGEWERS, 2002

ALGEMENE VERDUIDELIKENDE NOTA:

[] Woorde in vet druk tussen vierkantige hake dui skrapings uit
bestaande verordenings aan.

_____ Woorde met 'n volstreep daaronder, dui invoegings in
bestaande verordenings aan.

WET

Tot wysiging van Bylae 2 tot die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1993, ten einde 'n lid van 'n wetgewer in staat te stel om 'n lid van 'n ander party te word en steeds lidmaatskap van vermelde wetgewer te behou; om 'n bestaande party in staat te stel om met 'n ander party saam te smelt, of om in meer as een party te onderverdeel, of om te onderverdeel en enige onderverdeling met 'n ander party saam te smelt; tot wysiging van die Wet op die Bepaling van Afgevaardigdes (Nasionale Raad van Provinsies), 1998, ten einde voorsiening te maak vir die bepaling van sekere afgevaardigdes van 'n provinsiale wetgewer wat hersaamgestel is as gevolg van veranderings van partylidmaatskap en samesmeltings of onderverdeling van partye; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

AANHEF

AANGESIEN artikel 46(1)(d) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (die 1996-Grondwet) 'n kiesstelsel vir die Nasionale Vergadering vereis wat, oor die algemeen, proporsionele verteenwoordiging tot gevolg het;

EN AANGESIEN artikel 47(3)(a) van die 1996-Grondwet daarvoor voorsiening maak dat iemand lidmaatskap van die Nasionale Vergadering verloor indien daardie persoon ophou om bevoeg te wees na aanleiding van die gronde wat in artikel 47(1) uiteengesit word;

EN AANGESIEN artikel 47(4) van die 1996-Grondwet daarvoor voorsiening maak dat vakatures in die Nasionale Vergadering ingevolge nasionale wetgewing gevul moet word;

EN AANGESIEN artikel 105(1)(d) van die 1996-Grondwet 'n kiesstelsel vir provinsiale wetgewers vereis wat, oor die algemeen, proporsionele verteenwoordiging tot gevolg het;

EN AANGESIEN artikel 106(3)(a) van die 1996-Grondwet daarvoor voorsiening maak dat iemand lidmaatskap van 'n provinsiale wetgewer verloor indien daardie persoon ophou om bevoeg te wees na aanleiding van die gronde wat in artikel 106(1) uiteengesit word;

EN AANGESIEN artikel 106(4) van die 1996-Grondwet daarvoor voorsiening maak dat vakatures in 'n provinsiale wetgewer ingevolge nasionale wetgewing gevul moet word;

EN AANGESIEN Bylae 6 tot die 1996-Grondwet item 23A in Bylae 2 tot die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1993, ingevoeg het ten einde voorsiening te maak—

WET OP VERLIES OF BEHOUD VAN LIDMAATSKAP VAN
NASIONALE EN PROVINSIALE WETGEWERS, 2002

Wet No. 22, 2002

- * vir 'n bykomende grond vir die verlies van lidmaatskap van die Nasionale of provinsiale wetgewers; en
- * dat 'n Parlements wet, binne 'n redelike tydperk na die 1996-Grondwet in werking getree het, aangeneem kan word ooreenkomstig artikel 76(1) van die 1996-Grondwet om daardie item en item 23 te wysig ten einde voorsiening te maak vir die wyse waarop dit moontlik sal wees vir—
 - * 'n lid van 'n wetgewer wat ophou om 'n lid van die party te wees wat daardie lid benoem het, om lidmaatskap van sodanige wetgewer te behou; en
 - * enige bestaande party om met 'n ander party saam te smelt, of vir 'n party om in meer as een party te onderverdeel, terwyl 'n lid van 'n wetgewer wat deur sodanige veranderinge geraak word, toegelaat word om lidmaatskap van so 'n wetgewer te behou;

EN AANGESIEN 'n behoefte bestaan vir eenvormigheid binne die drie sfere van regering rakende die verlies of behoud van lidmaatskap van enige wetgewer of Munisipale Raad in die geval van 'n verandering van partylidmaatskap, samesmeltings of onderverdeling of onderverdeling en samesmelting van partye,

WORD DAAR DERHALWE BEPAAL deur die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:—

Wysiging van Bylae 2 tot Wet 200 van 1993, soos gewysig deur artikel 12 van Wet 2 van 1994, artikel 3 van Wet 20 van 1995 en Bylae 6 tot Wet 108 van 1996

1. Bylae 2 tot die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1993, word hierby 5
gewysig deur items 23 en 23A deur die volgende items te vervang:

“Vakatures

23. (1) In die geval van 'n vakature in 'n [wetgewende liggaam] wetgewer waarop hierdie Bylae van toepassing is, vul die party wat die ontruimende lid [benoem] verteenwoordig het die vakature deur 'n persoon 10
te benoem—

- (a) wie se naam verskyn op die kandidaatlys—
- (i) waaruit [die ontruimende lid] daardie party se lede oorspronklik benoem is; of
 - (ii) waar van toepassing, wat deur 'n party ingevolge artikel 23A(8) 15
voorgelê is; en

(b) wat die volgende bevoegde en beskikbare persoon op die lys is.

(2) 'n Benoeming om 'n vakature te vul, moet skriftelik aan die Speaker voorgelê word.

(3) Indien 'n party wat in 'n [wetgewende liggaam] wetgewer 20
verteenwoordig is, ontbind of ophou om te bestaan en die betrokke lede hul setels uit hoofde van item 23A(1) ontruim, word die betrokke setels aan die oorblywende partye *mutatis mutandis* toegewys asof daardie setels ingevolge item 7 of 14, na gelang van die geval, verbeur is.

**Bykomende gronde vir verlies van lidmaatskap van wetgewer en 25
behoud van lidmaatskap van wetgewer in geval van lid wat by ander party aansluit, samesmeltings tussen partye, onderverdeling van partye of samesmelting en onderverdeling van partye**

23A. (1) Iemand wat 'n lid van 'n wetgewer is waarop hierdie Bylae van toepassing is en wat, anders as ooreenkomstig subitem (2), (3) of (4), 30
ophou om 'n lid van die party te wees wat daardie persoon as 'n lid van die wetgewende liggaam benoem het, hou op om 'n lid van daardie wetgewer te wees.

(2) (a) Behoudens subitem (5), bly 'n lid van 'n wetgewer wat 'n lid van 'n party word (die nuwe party) anders as die party wat daardie persoon as 35
'n lid benoem het (die benoemende party), ongeag of die nuwe party aan 'n verkiesing deelgeneem het al dan nie, 'n lid van daardie wetgewer indien

daardie lid, hetsy alleen of saam met een of meer ander lede wat, gedurende die tydperk bedoel in subitem (5)(a)(i) of (ii), opgehou het om lede van die benoemende party te wees, nie minder nie as 10 persent van die totale getal setels verteenwoordig wat deur die benoemende party in daardie wetgewer gehou is.

5

(b) Die setel wat deur 'n lid bedoel in paragraaf (a) gehou word, word geag aan die nuwe party wat die lid verteenwoordig, toegewys te wees.

(3) (a) Behoudens subitem (5), kan enige politieke party (die oorspronklike party) wat in 'n wetgewer verteenwoordig word—

(i) met 'n ander party saamsmelt, ongeag of daardie party aan 'n verkiesing deelgeneem het al dan nie; of

10

(ii) in meer as een party onderverdeel of onderverdeel en enige onderverdeling met 'n ander party saamsmelt, ongeag of daardie party aan 'n verkiesing deelgeneem het al dan nie, indien die lede van 'n onderverdeling wat die oorspronklike party verlaat minstens 10 persent van die totale getal setels wat deur die oorspronklike party in daardie wetgewer gehou is, verteenwoordig.

15

(b) Indien 'n party met 'n ander party saamsmelt of in meer as een party onderverdeel of onderverdeel en met 'n ander party saamsmelt ingevolge paragraaf (a), bly die lede wat betrokke is lede van daardie wetgewer en word die setels wat deur hulle gehou word, geag toegewys te wees aan die party wat hulle verteenwoordig na aanleiding van 'n samesmelting, onderverdeling of onderverdeling en samesmelting in paragraaf (a) beoog.

20

(4) Gedurende die eerste 15 dae wat onmiddellik na die datum van die inwerkingtreding van hierdie item volg—

25

(a) kan 'n lid van 'n wetgewer 'n lid van 'n ander party (die nuwe party) word, ongeag of die nuwe party aan 'n verkiesing deelgeneem het al dan nie, terwyl hy of sy 'n lid van die betrokke wetgewer bly, en die setel wat deur daardie lid gehou word, word geag aan die nuwe party waarvan daardie lid 'n lid geword het, toegewys te wees; en

30

(b) kan 'n politieke party wat in 'n wetgewer verteenwoordig word—

(i) met 'n ander party saamsmelt, ongeag of daardie party aan 'n verkiesing deelgeneem het al dan nie; of

(ii) in meer as een party onderverdeel of onderverdeel en enige onderverdeling met 'n ander party saamsmelt, ongeag of daardie party aan 'n verkiesing deelgeneem het al dan nie,

35

terwyl die lede wat betrokke is lede van daardie wetgewer bly en die setels wat deur hulle gehou word, word geag aan die party toegewys te wees wat hulle verteenwoordig na aanleiding van 'n samesmelting, onderverdeling of onderverdeling en samesmelting in hierdie paragraaf beoog.

40

(5) (a) Die bepalings van subitems (2) en (3) is slegs van toepassing—

(i) vir 'n tydperk van 15 dae vanaf die eerste tot die vyftiende dag van September in die tweede jaar wat op die datum van 'n verkiesing van die wetgewer volg; en

45

(ii) vir 'n tydperk van 15 dae vanaf die eerste tot die vyftiende dag van September in die vierde jaar wat op die datum van 'n verkiesing van die wetgewer volg,

maar is nie van toepassing gedurende die jaar wat op 31 Desember 2002 eindig nie.

50

(b) Vir doeleindes van paragraaf (a), beteken “jaar” 'n tydperk van 365 dae.

(c) Gedurende 'n tydperk bedoel in subitem (4) of in paragraaf (a)(i) of (ii)—

(i) kan 'n lid van 'n wetgewer slegs een keer van partylidmaatskap verander, deur die Speaker van die wetgewer skriftelik daarvan in kennis te stel en deur skriftelike bevestiging vanaf die ander party dat hy of sy as lid van daardie party aanvaar is, aan die Speaker voor te lê; en

55

(ii) kan 'n party slegs een keer—

60

(aa) met 'n ander party saamsmelt;

WET OP VERLIES OF BEHOUD VAN LIDMAATSKAP VAN
NASIONALE EN PROVINSIALE WETGEWERS, 2002

Wet No. 22, 2002

- (bb) in meer as een party onderverdeel; of
(cc) onderverdeel en enige onderafdeling met 'n ander party saamsmelt,
deur die Speaker van die wetgewer skriftelik daarvan in kennis te stel en deur skriftelike bevestiging vanaf die ander party aan die Speaker voor te lê van die name van alle lede wat by die samesmelting of onderverdeling betrokke is, en dat die party die samesmelting aanvaar het; en 5
- (iii) mag geen party wat in 'n wetgewer verteenwoordig word—
(aa) die partylidmaatskap van 'n lid wat daardie party in daardie wetgewer verteenwoordig, opskort of beëindig nie; of 10
(bb) 'n handeling van enige aard ook al verrig wat die gevolg kan hê dat so 'n raadslid onbevoeg kan word om sy of haar amp te beklee nie,
sonder die skriftelike toestemming van die betrokke lid. 15
- (d) Vir doeleindes van subitems (2) en (3), beteken "party" 'n party wat behoorlik as 'n politieke party ooreenkomstig die toepaslike reg geregistreer is, met inbegrip van 'n party wat tydens die tydperk bedoel in paragraaf (a)(i) of (ii) aldus geregistreer is.
- (e) 'n Party wat nie ingevolge 'n wet wat op die registrasie van politieke partye van toepassing is, geregistreer is nie, word vir doeleindes van subitem (4) geag 'n party te wees, maar so 'n party moet binne die tydperk in subitem (4) bedoel, aansoek doen om registrasie as 'n party ooreenkomstig die toepaslike reg. Indien die party nie binne vier maande na die verstryking van vermelde tydperk aldus geregistreer is nie, word die party geag om opgehou het om te bestaan soos in item 23(3) beoog, en word die betrokke setels aan die oorblywende partye toegewys *mutatis mutandis* asof daardie setels ingevolge item 7 of 14, na gelang van die geval, verbeur is. 20 25
- (6) Na die verstryking van 'n tydperk bedoel in subitem (4) of (5)(a)(i) of (ii), word die samestelling van 'n wetgewer wat na aanleiding van enige optrede ingevolge subitem (2), (3) of (4) hersaamgestel is, behou tot die volgende verkiesing van daardie wetgewer of totdat die samestelling van die wetgewer ooreenkomstig subitem (2) of (3) hersaamgestel is. 30
- (7) Die Speaker van 'n wetgewer beoog in subitem (6) moet, binne sewe dae na die verstryking van 'n tydperk bedoel in subitem (4) of (5)(a)(i) of (ii), 'n kennisgewing in die *Staatskoerant* publiseer waarin— 35
(a) die getal setels wat aan elke party toegewys is wat in daardie wetgewer verteenwoordig is; en
(b) die naam van, en party verteenwoordig deur, elke lid, aangedui word. 40
- (8) Binne sewe dae na die verstryking van 'n tydperk bedoel in subitem (4) of (5)(a)(i) of (ii), moet elke party wat verteenwoordig word in 'n wetgewer in subitem (6) beoog, 'n lys van sy kandidate aan die Sekretaris van die wetgewer voorlê. 45
- (9) Hierdie item en item 23 kan deur 'n Parlements wet wat ooreenkomstig artikel 76(1) van die nuwe Grondwet aangeneem word, gewysig word.
- (10) Enige bestaande politieke party kan te eniger tyd sy naam verander." 50

Wysiging van artikel 2 van Wet 69 van 1998

2. Artikel 2 van die Wet op die Bepaling van Afgevaardigdes (Nasionale Raad van Provinsies), 1998, word hierby gewysig deur subartikel (4) deur die volgende subartikel te vervang:

- "(4) (a) Indien die totale getal spesiale afgevaardigdes wat ingevolge subartikel (3) ten opsigte van 'n besondere provinsiale wetgewer bepaal is minder as vier is, moet die afgevaardigdes van die partye wat slegs op een afgevaardigde in die afvaardiging van daardie provinsie geregtig is, ondanks subartikel (1), spesiale afgevaardigdes word in die volgorde van die laagste tot die hoogste getal stemme, met inbegrip van gekombineerde stemme in die geval van 'n saamgesmelte party in artikel 61(2)(b) van die 55 60

Wet No. 22, 2002 **WET OP VERLIES OF BEHOUD VAN LIDMAATSKAP VAN
NASIONALE EN PROVINSIALE WETGEWERS, 2002**

Grondwet beoog, wat vir daardie partye gedurende die vorige verkiesing van daardie provinsiale wetgewer uitgebring is totdat vier spesiale afgevaardigdes aan partye in die provinsiale afvaardiging toegeken is: Met dien verstande dat indien enige van die partye wat slegs op een afgevaardigde in die afvaardiging van daardie provinsie geregtig is— 5

(i) ontstaan het as gevolg van veranderings van partylidmaatskap of onderverdeling van partye in daardie wetgewer soos in artikel 61(2)(b) van die Grondwet beoog; en

(ii) nie aan die vorige verkiesing van daardie provinsiale wetgewer deelgeneem het nie, 10

moet daardie wetgewer, op 'n wyse wat met die demokrasie bestaanbaar is, die getal afgevaardigdes vanuit die afgevaardigdes van daardie partye verkies wat nodig is ten einde vier spesiale afgevaardigdes aan partye in die provinsiale afvaardiging toe te wys.

(b) Indien die totale getal spesiale afgevaardigdes wat ingevolge subartikel (3) ten opsigte van 'n besondere provinsiale wetgewer bepaal is meer as vier is, moet die spesiale afgevaardigdes wat aldus bepaal is, ondanks subartikels (2) en (3), vaste afgevaardigdes word in die volgorde van die hoogste tot die laagste getal stemme, met inbegrip van gekombineerde stemme in die geval van 'n saamgesmelte party in artikel 61(2)(b) van die Grondwet beoog, wat vir die betrokke partye gedurende die laaste verkiesing van daardie provinsiale wetgewer uitgebring is totdat ses vaste afgevaardigdes aan partye in die provinsiale afvaardiging toegeken is: Met dien verstande dat indien enige van daardie partye— 15

(i) ontstaan het as gevolg van veranderings van partylidmaatskap of onderverdeling van partye in daardie wetgewer soos in artikel 61(2)(b) van die Grondwet beoog; en 20

(ii) nie aan die vorige verkiesing van daardie provinsiale wetgewer deelgeneem het nie, 25

moet daardie wetgewer, ondanks subartikels (2) en (3) en op 'n wyse wat met die demokrasie bestaanbaar is, die getal afgevaardigdes vanuit die afgevaardigdes van daardie partye verkies wat nodig is ten einde vier spesiale afgevaardigdes aan partye in die provinsiale afvaardiging toe te wys.”. 30

Kort titel

35

3. Hierdie Wet heet die Wet op Verlies of Behoud van Lidmaatskap van Nasionale en Provinsiale Wetgewers, 2002.

